No. 113 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 17 September.

AFKONDIGING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van den Heer Controleur der Directe Belastingen alhier, van den 14den September 1840 n°. 269.

Gezien de wet van den 29sten Maart 1833 (Staatsblad n°. 4) houdende belasting op het Personeel.

Maken bij deze aan alle Ingezetenen dezer Stad bekend, dat het voljaars Aanvullings-Kohier Lett. A n°. 3 van de belasting op het Personeel voor dezen loopenden jare 1840—1841 op den 1sten September jl. door Z. E. den Heere Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie is executoir verklaard, en ter invordering aan den Ontvanger overgegeven; zullende dus een iegelijk na bekomen kennisgeving van zijnen aanslag verpligt zijn, dien in voege als daarbij, in overeenstemming met art. 44 der wet zal zijn opgegeven, te voldoen, op poene van parate executie, terwijl de zoodanigen, die hun aanslagbillet niet hebben ontvangen, zich van een dubbel van hetzelve kosteloos, ten kantoore des Ontvangers zullen kunnen voorzien, en zij die zouden vermeenen dat de aanslag niet overeenkomstig is met hunne opgave, of met de plaats gehad hebbende taxatie, opneming en telling, zich deswege zullen kunnen beklagen, binnen den tijd van eene maand, na de dagteekening van hun aanslag-billet.

En opdat niemand hieromtrent onwetendheid voorwende zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, den 14 September 1840.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den September.

Het gouvernement heeft werkelijk besloten om van de tegenwoordige omstandigheden gebruik te maken, tot verwezenlijking van het lang bestaande ontwerp: het omgeven namelijk der hoofdstad door vestingwerken. De beide ministeriele avondbladen behelzen desaangaande het volgende artikel:

» Het gouvernement heeft den luitenant-generaal *Dode de la Brunerie*, president van het comité der fortificatien, en onder zijne bevelen, den generaal der genie *Vaillant* en de kolonels *Dupau*, *d'Aigremont* en *Noizet* benoemd om het bestier te hebben over den arbeid der fortificatien van Parijs. Deze maatregel, waarmede onmiddelijk een aanvang zal gemaakt worden door de medewerking der ministers van oorlog en van openbare werken, was onvermijdelijk noodzakelijk ter voltooijing van de organisatie der fransche magt. Het gouvernement zou niet alle zijne pligten vervuld hebben, zoo het zich niet had bezig gehouden met de zorg voor deze gewigtige zaak. Het aangenomen stelsel van versterking is dat, 't welk voorgesteld is door de commissie van algemeene defensie, welke den 29sten april 1836 benoemd werd, om bepaaldelijk het verdedigingsplan van het koningrijk vast te stellen. Deze commissie uit hoofdofficieren van alle wapenen bestaande, heeft den 16 mei 1840 haren arbeid ten einde gebragt en aangeboden.

» Volgens dit stelsel zal eene geregeld aangelegde omwalling met bastions, gemetselde escarpen, grachten en glacis Parijs en zijne voorsteden omgeven, en zou zij de driedubbele hoeveelheid van den thans bebouwden grond kunnen bevatten. Zij zal nagenoeg de lijn volgen, op welke de afzonderlijke forten naar een der vroegere plans moesten komen. Zij zal volstrekt geene verandering brengen in de administrative verdeeling, noch in de tegenwoordig bestaande vrije gemeenschap. Zij zal beschermd worden tegen de vijandelijke batterijen door buitenwerken, alle verder van Parijs gelegen dan het fort van Vincennes. Deze werken zullen de eerste verdedigingslijn uitmaken en den vijand op eenen afstand van Parijs houden, groot genoeg om de werking van brandstichtende projectielen onmogelijk te maken.

» Dit plan 't welk de voordeelen in zich vereenigt van de verschillende stelsels door de lieden van het vak voorgedragen, bestond reeds verscheidene maanden vóór de tegenwoordige gebeurtenissen. Het lost de voornaamste moeijelijkheden op, beveiligt Parijs voor elk gevaar van buiten, maakt vooral een beleg onmogelijk, daar het den vijand alle hoop beneemt om zulk een uitgestrekt werk te bemagtigen. Het is bestemd om op de staatkunde van Frankrijk eenen aanmerkelijken invloed uit te oefenen, want het beveiligt het land voor het grootste gevaar dat het bedreigen kan, in geval van eenen algemeenen oorlog. Het zal met de schoone te Lyon reeds aangelegde werken twee groote middenpunten van weêrstand op de beide belangrijkste punten van het grondgebied daarstellen. Aan Frankrijk eene groote kracht gevende, vermeerdert het de kansen voor den vrede en vermindert die voor den oorlog."

Meest alle bladen juichen thans den maatregel toe, die vroeger zooveel tegenstand vond en waarvoor een krediet van honderd millioenen moet geopend worden. De ministeriele *Constitutionnel* zegt met blijkbaren ophef dat *Napoleon*, door de voor hem smartelijke ondervinding van 1814 geleerd, nog van uit zijn verbanningsoord dezen grooten maatregel van nationale verdediging aan zijn dierbaar vaderland aanbeval; dat dezelve een zijner laatste wenschen op zijn doodbed is geweest. Het *Journal des Débats* vermeent dat de versterking van Parijs, die de militaire werking en veiligheid van het land sterk zou vermeerderen, tevens de zekerste waarborg is voor de onafhankelijkheid van Frankrijk, voor het gezag waarmede het zijne stem in den grootsten europeeschen raad kon doen hooren. Zelfs de republikeinsche *National* vindt, dat de voorgenomen versterking, voor zoover de werken te verre gelegen zijn dan dat hun vuur de stad zou kunnen bereiken, op zich-zelve eene uitmuntende zaak is.

Met de versterking van Parijs schijnt men ook bevelen te hebben gegeven, om andere vaste punten van het rijk in verdedigbaren toestand te brengen. Het dagblad van den Elzas althans meldt, dat te Straatsburg het bevel ontvangen is om de bewapening van alle vestingen tot de militaire divisie behoorende, voor te bereiden. Uit Rijssel schrijft men, dat de directie der genie de eigenaars van gebouwen in de verschillende rayons, om de vesting, herinnerd heeft dat dusdanige gebouwen ingeval van oorlog binnen 48 uren moeten omvergehaald worden. Het dagblad van Cherburg verhaalt, dat er bevelen ontvangen zijn, om de batterijen der forten langs het kustgedeelte te herstellen en dat de arbeid tot verdediging van de haven met grooten ijver voortgezet wordt.

— De baron *Langsdorff* eerste gezantschaps-secretaris der fransche ambassade te Weenen, en zwager van den heer St. *Aulaire* is te Parijs aangekomen.

— Volgens loopende geruchten zou thans ook de ligting van de reserve zijn vastgesteld en men op de ministerien van oorlog en binnenlandsche zaken de maatregelen voorbereiden voor de organisatie der mobiele nationale garde.

— Nog altijd worden Parijsche werklieden, die bij de laatste zamenspanningen eene hoofdrol hebben gespeeld, in hechtenis genomen. Daarentegen worden vele anderen, tegen wie geene genoegzame bezwaren bestaan, losgelaten. Van de 1600 werklieden, die gedurende de onlusten zijn gevat, bevonden zich den 13den nog slechts 230 in de gevangenis.

— Men verzekert dat onze gezant te Londen, de heer *Guizot*, bepaald terug geroepen is.

— De debatten in de zaak van mevrouw *Lafarge* zijn den 10 en 11den te Tulle voortgezet en hebben niets bijzonders opgeleverd. Den volgenden dag wachtte men den heer *Orfila* en verdere scheikundigen uit Parijs, om eene nieuwe expertise te doen. Men verzekerde, dat, wanneer ook deze niets zou opleveren, het openbaar ministerie van de beschuldiging zal afzien.

— Een der dagbladen, *l'Univers*, deelt een brief mede uit Rome van den 5den, volgens welke men aldaar tijding zou ontvangen hebben dat eene turksch-engelsche magt van 10,000 man eene landing op de Syrische kust had willen doen, doch dat de fransche vloot zich daar-

tegen verzet had, waaruit een gevecht was ontstaan, waardoor twee engelsche schepen in den grond geboord waren. Dit gerucht wordt intusschen als geheel ongegrond beschouwd, daar zoodanige belangrijke tijding, den 4den te Rome bekend, wel reeds voor eenige dagen in Frankrijk zou ontvangen zijn.

— Omtrent de gebeurtenissen in Spanje heeft het gouvernement het volgend telegraphisch berigt bekend gemaakt, uit Barcelona van den 9den, over Perpignan gezonden.

» *Espartero* heeft een manifest uitgevaardigd om de voorwaarden te doen kennen, op welke hij gezind is de bevelen van de koningin te gehoorzamen. Hij eischt van haar de intrekking der municipale wet, de ontbinding der cortes en de wegzending van de ministers. — De stedelijke overheden van Tarragona, Rens en Arens-del-Mar hebben zich voor den opstand verklaard. — Hier is alles rustig."

Van elders wordt gemeld, dat de Madridsche junta een in de hevigste bewoordingen vervat adres aan de koningin gezonden heeft, waarin insgelijks verklaard wordt, dat zij de wapenen niet zal nederleggen dan nadat de koningin de bewuste wet op de stedelijke besturen ingetrokken, de cortes ontbonden en haar ministerie veranderd heeft.

— Heden uithoofde van den Zondag geene fondsnotering.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den September.

Ten gevolge van daartoe bekomene uitnoodiging, heeft de weder herstelde aartsbisschop van Gnesen en Posen zich naar Koningsberg begeven, om aldaar, bij de huldiging van den koning van Pruissen, den eed van getrouwheid af te leggen.

— De bondsvergadering houdt onafgebroken hare gewone zittingen, en de militaire bondscommissie komt mede zeer dikwijls bijeen.

— De jongste brieven uit Rome spreken van een' gehouden kabinetsraad, waarin besloten zou zijn, de beide vestingen van den Pauselijken Staat, Civita-Vecchia en Ancona, in geduchten staat van verdediging te brengen, en de bezettingen te versterken. Men beschouwde zulks niet als het voorteeken van oorlog, maar slechts als een voorzigtigheidsmaatregel, om zich niet te laten overrompelen. Wat hiervan zij, zoodanig plan schijnt aan het gerucht eener eventuele bezetting van Ancona door de Franschen eenige meerdere waarschijnlijkheid, of wel tot dat gerucht aanleiding te hebben gegeven.

— In Servie is op nieuw eene beweging ontstaan, met het doel om vorst *Milosch* naar dat gewest terug te voeren.

— De Oostenrijksche *Beobachter* geeft thans berigten uit Konstantinopel van 26 Augustus, die ten deele ter bevestiging van vroegeren tijdingen strekken, en waaruit wij het volgende ontleenen:

« Volgens hier ontvangene berigten uit Alexandrie van den 16den dezer, was de gezant der Porte, *Rifaat-*Bey, den 11den aldaar aangekomen; een kiosk van den Onderkoning was hem gedurende den quarantaine-tijd tot verblijf aangewezen. Den 14den des avonds was *Mehemed-*Ali van zijnen onlangs ondernomen uitstap naar het Delta in Alexandrie teruggekeerd, en den 16den ontving hij den Musteschar *Rifaat-*Bey, die zich in een met denzelve gehouden mondgesprek, dat meer dan een uur duurde, van den door Z. H. den Sultan aan hem opgedragen last kweet. *Mehemed-*Ali verklaarde, na hem aangehoord te hebben, in de onmogelijkheid te zijn van zich aan de op grond der overeenkomst van 15 Julij aan hem gedane vorderingen te onderwerpen, maar gaf bij deze gelegenheid nog geen [illegible] definitief antwoord.

« Den 14 had het Engelsche linieschip *Bellerophon* tegenover het paleis van *Mehemed-*Ali de ankers laten vallen, en kort daarop verschenen vier andere Engelsche linieschepen voor Alexandrie. Het Oostenrijksche smaldeel, onder bevel van den schout-bij-nacht baron *Bandiera* was den 16den van Phokia afgezeild, om zich naar Alexandrie en van daar naar de Syrische kust te begeven. De Britsche admiraal *Stopford* verliet den 19den met zes linieschepen de reede van Mitylene, om insgelijks derwaarts te stevenen en vervolgens met de vereenigde Engelsch-Oostenrijksche vloot naar de wateren Beyrut te stevenen.

« Den 20sten dezer is een Turksch smaldeel; bestaande uit een linieschip, twee fregatten en twee korvetten, benevens 25 transportschepen, aan boord waarvan zich 6000 man landingstroepen bevonden, naar den Archipel uitgezeild. Naar men verneemt moeten deze troepen op Cyprus ontscheept worden.

« De Toskaansche stoomboot *il Padre del Pellegrino* is door de Turksche regering gehuurd, om troepen naar Samsun in Klein-Azie over te brengen, en reeds voor eenige dagen derwaarts vertrokken.

« Den [illegible] is het Engelsche fregat *Talbot* in den Bosporus aangekomen, bestemd om het fregat *Dido*, hetwelk tot hiertoe alhier gestationneerd is geweest, te vervangen. Laatstgenoemd schip is den volgenden dag naar de zee van Marmora gezeild.

« Den 25sten zijn drie stoombooten naar Nikomedie vertrokken, om een aldaar voltooid linieschip op het sleeptouw te nemen en naar de hoofdstad te brengen.

— Het turksche regeringsblad van den 25sten Augustus behelst een uitvoerig artikel over den tegenwoordigen stand van het Egyptische vraagstuk, ten doel hebbende, om het Muzelmansche volk nopens den waren staat van zaken in te lichten, en den indruk te verzwakken van de uitstrooisels, waartoe *Mehemed-*Ali zijne toevlugt mogt willen nemen, om zijne eigenlijke ontwerpen te bewimpelen. In dat artikel wordt in het breede de loop uiteengezet, dien de onderhandelingen van het begin der geschillen met den pacha van Egypte genomen hebben, tot op de sluiting der overeenkomst van 15 Julij, waarvan de inhoud wordt opgegeven, zoodanig als die reeds van elders bekend is. Verder zegt het voormelde blad, dat indien *Mehemed-*ali weigerde zich aan deze overeenkomst te onderwerpen, hij aan zich zelven al de daaruit voortspruitende nadeelen zou te wijten hebben, want het besluit van den sultan en van zijne vier bondgenooten stond onwrikbaar. De ware grond der geschillen met *Mehemed-*ali lag in het grondgebied. Wanneer men hem en zijne nakomelingen zulke uitgestrekte gewesten moest verzekeren als hij verlangde, dan zouden de staten der Porte in twee deelen verdeeld worden, de betrekking van den onderdaan tot den souverein zou slechts in naam meer bestaan, en door dezen ontstanen wedstrijd tusschen twee gelijke krachten zouden de grootste nadeelen geboren worden, die den gevoeligsten schok aan de kracht der muzelmansche natie zouden toebrengen.

— De *Allgemeine Zeitung* behelst bijzondere berigten uit Alexandrie tot den 26sten Augustus gaande. Daarin wordt bevestigd dat *Mehemed-*Ali alle voorstellen en raadgevingen om aan de vorderingen der mogendheden te voldoen, met trotschheid van de hand gewezen had; men dacht dat hij welligt, door de hartstogtelijke taal van sommige fransche bladen en door de redenen van vele vreemde vlugtelingen en uitgeweken officieren vervoerd, op den openlijken bijstand van Frankrijk rekende, waarin hij zich echter bedrogen zou vinden. Intusschen was hij ijverig bezig zich toe te rusten. Dagelijks waren duizenden arbeiders bezig met nieuwe batterijen op te werpen, de fregatten te ontwapenen, de masten van dezelve af te nemen en ze in het arsenaal te bergen, terwijl de linieschepen in eene rij, digt nabij het land, binnen de haven geplaatst waren. De troepen en nationale garde werden van des morgens tot des avonds, gedurende de drukkendste hitte in het exerceren geoefend. Van de andere zijde zag men achtervolgelijk de oorlogschepen der verbonden mogendheden op de reede van Alexandrie ten anker komen, en wel vlak voor de vensters van het serail, tot groote gramstorigheid van *Mehemed-*ali. Op den 26sten lagen ter reede van Alexandrie het vlaggeschip van den admiraal *Stopford*, de *Princess Charlotte* van 120 stukken, de *Bellerophon* van 90 stukken en de korvet *Daphne* van 24 stukken, benevens twee stoombooten. Het oostenrijksch eskader onder den schout-bij-nacht *Bandeira* bestond uit twee fregatten en twee kleinere vaartuigen. Een derde britsch linieschip en eene brik waren in het verschiet. — Een koerier was van Beyrut te Alexandrie aangekomen met depeches van den gouverneur *Abbas-*pacha houdende, dat vier engelsche oorlogschepen met turksche troepen aan boord, aldaar op de reede verschenen waren; derzelver kommandant benevens de engelsche konsul hadden de stad opgeëischt, aangezien dezelve aan den Grooten Heer behoorde. *Abbas-*pacha had tien dagen uitstel verlangd en vroeg thans nieuwe bevelen van *Mehemed-*Ali. Deze zou den gouverneur bevel gezonden hebben van geweld met geweld te keeren. Men dacht, dat Beyrut wel reeds in handen der Engelschen zou gevallen zijn. Alle krijgsmateriaal was uit de stad verwijderd en de 15,000 man bezetting was naar den omtrek verlegd. Men scheen te vreezen dat bij het eerste gevecht de Turken, Albanezen en de bergbewoners de partij van *Mehemed-*Ali zouden verlaten, daar reeds de proclamatie van den commandore *Napier* eene voor den Sultan buitengemeen gunstige uitwerking had gehad.

Ten aanzien der jongst van de egyptische zijde vermelde zamenzwering op de turksche vloot, was het volgende voorgevallen: Bij de komst van *Rifaat-*beij, begaf het grootste deel der osmannische vlootofficieren zich naar den admiraal *Ahmet-*pacha, om hem te kennen te geven, dat hun thans het oogenblik scheen gekomen te zijn om naar Konstantinopel terug te keeren. *Ahmet-*pacha droeg het voorstel der turksche officieren aan *Mehemed-*ali voor, maar deze liet hen afvragen, of zij bereid waren tegen de engelsche vloot te strijden, wanneer deze hem aanviel; de turksche officieren weigerden zulks eenstemmig; zeven hoofdofficieren gaven hunne meening schriftelijk te kennen, en waren als een offer hunner trouw gevallen. Het overig gedeelte der turksche bemanning was in de kazernen op het land verspreid; de scheepsequipagien waren aldus ontbonden.

ENGELAND.

LONDEN, den 13den September.

Gisteren heeft de koningin op Windsor een kabinetsraad gehouden, waarin voor de eerste maal tegenwoordig was de gemaal der koningin, Prins *Albert*, die alstoen den eed als lid van den geheimen raad heeft afgelegd.

— H. K. H. de Prinses *Augusta* bevindt zich in de laatste dagen iets beter.

— *The Courier* zegt bijzondere berigten uit Parijs te hebben volgens welke de fransche minister *Thiers* zich thans zeer begeerig betoonde om den vrede te behouden, terwijl de koning van zijne zijde alles aanwendde om dit wenschelijk doel te bevorderen. Het genoemde blad voert daarbij een mondgesprek van den gezegden minister met den koning aan, waarin de eerste zou gezegd hebben, dat hij zich sterk genoeg gevoelde, om de in beweging gebragte hoofdstoffen te bedwingen. Alles kondigde den oorlog aan en helde er toe over, maar hij was voor den vrede, en de vrede zou bewaard blijven. Deze anecdote, voegt de *Courier* er bij, kan tot opheldering dienen van het oppervlakkig, verwaand en buitensporig karakter van een der personen, in wier handen het vraagstuk des vredes van Europa berust.

— Te Chattam wordt thans, op ontvangen bevel, in de laatste dagen van wege de admiraliteit, met dubbelen spoed aan de uitrusting van het stoomfregat *de Medea* en van de oorlogsstoomboot *de Vesuvius* gewerkt, welke bodems, even als de nu te Portsmouth genoegzaam zeilvaardig liggende linieschepen *Brittannia*, *Howe* en *Royal Adelaide*, elk voerende 120 stukken geschut, ter versterking van het Britsche smaldeel in de Middellandsche zee, onder het bevel van den admiraal *R. Stopford*, bestemd zijn.

Het verzenden van het geschut van verschillend kaliber uit het Koninklijk arsenaal te Woolwich, 't welk vrij aanzienlijk geweest is, blijft, blijkens een schrijven uit die zeehaven, noch onafgebroken voortduren, en staan er onder anderen in het gezegde arsenaal voor het oogenblik nog stukken geschut, ter onmiddellijke inscheping naar Corfu en andere Britsche stations in de Middelandsche zee in gereedheid. Voorts is er dezer dagen te Woolwich van gouvernementswege bevel ontvangen, om uit de jongst uit Spanje teruggekeerde Koninklijke artilleristen enige manschappen te kiezen en onverwijld naar Konstantinopel op te zenden, ten einde de Turksche troepen in brigades te vormen, en dezelve in de militaire bewegingen van dat korps te oefenen.

— Ter beurze waren gisteren genoteerd: 3 pCt. gec. 87⅝; Ned. 2½ pCt. 49; 5 pCt. 99; Spanje 20⅞.

B E L G I E.

BRUSSEL, den 14den September.

— De Belgische *Moniteur* neemt in zijn nommer van den 13den een scherp artikel uit den *Observateur* over, hetwelk tegen de aanmatigingen, die sommige Franschen ten aanzien van Belgie laten doorblinken, is gerigt. De *Observateur* doet opmerken, dat de Franschen wonder ijverig zijn, om het onafhankelijk bestaan van verwijderde natien, zoo als de Grieken en Polen, te helpen handhaven; maar dat met de geographische ligging der landen hunne geestdrift in dit opzigt merkelijk bekoelt, en de onafhankelijkheid van een aangrenzend land door hen slechts eene ingebeelde genoemd heeten wordt.

— Het ontwerp ter reorganisatie van de belgische bank is geheel ter zijde gesteld. Het bewind heeft geweigerd, de veranderingen te maken in de statuten, welke zekere Engelsche kapitalisten verlangden, en, zoo het schijnt, niet zonder voldoende reden.

N E D E R L A N D E N

BREDA, den 16den September.

Er wordt geen bulletin nopens den gezondheids-toestand van H. K. H. mevrouw de erfprinses van Oranje en den jonggeborene meer uitgegeven. Hoogstdezelve en de prins bevinden zich bij voortduring welvarende.

— Bij koninklijke publicatie zijn afgekondigd de veranderingen en bijvoegingen in de grondwet, welke onlangs door de drie takken der wetgeving aangenomen zijn. Z. M. verklaart, dat de bedoelde veranderingen en bijvoegingen zullen beschouwd worden te hebben dezelfde kracht, als de bepalingen der grondwet zelve. Tevens heeft Z. M. bepaald, dat deze publicatie zal worden afgekondigd in eene plegtige openbare teregtzitting van den Hoogen Raad der Nederlanden, van de provinciale geregtshoven, van de criminele regtbank in Holland en van de arrondissements-regtbanken, mitsgaders van de puijen der raadhuizen van de hoofdplaatsen der provincien en der arrondissementen, en dat zij in het Staatsblad zal worden geplaatst.

— Zijne Majesteit heeft aan een aantal gemeente-besturen in Noord-Braband, Gelderland, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en Overijssel subsidien verleend voor den aanbouw of de verbetering van gemeentelijke school-localen, waarvan een groot gedeelte der daarvoor benoodigde gelden uit Zijner Majesteits bijzondere fondsen zijn verstrekt.

— Door Hoogstdenzelve zijn aan de roomsch-katholijke gemeente te Nestelrode, en aan de kerkfabrijken der roomsch-katholijke gemeenten te Westdorpe in Zeeland, en te Bresel in Limburg, respectivelijk rijks-subsidien verleend, zoo voor den opbouw eener kerk als voor de herstelling van kerkgebouw, toren en vernieuwing der sacristy.

— Bij een dezer dagen genomen Koninklijk besluit is bepaald, dat men den 1sten October aanstaande het te Rotterdam liggende stoomoorlogsschip *Hekla*, met eene bemanning van 80 koppen, zal worden in dienst gesteld, en het bevel daarvan opgedragen aan den luitenant ter zee van de 1ste klasse *F. A. Coertsen*, thans het stoomoorlogschip *Cerberus* kommanderende; terwijl het kommando over dit stoomschip aan den daarop als eersten officier dienenden luitenant ter zee van de 1ste klasse *A. J. de Smit van den Broeke* wordt opgedragen.

— Met den 1 dezer is in dienst gesteld het door het departement der marine van den heer *Hartsen* te Amsterdam overgenomen schoenerschip genaamd *Egmond*, liggende aldaar, hetwelk bestemd is voor de Oostindien. Deze bodem zal worden bemand met eene equipagie van 36 koppen, en het bevel daarover worden opgedragen aan den luitenant ter zee 1ste klasse *W. Steffens*.

— Z. M. heeft benoemd, tot kommandant van de afdeeling jagers, den luitenant-kolonel *Goetz*, thans kommandant van het eerste bataillon jagers; tot kommandant van het eerste bataillon der gemelde afdeeling, den majoor *J. L. Madiol*, van het 2de bataillon, en tot majoor à la suite bij de meergemelde afdeeling, den majoor *B. van den Bosch*, van het eerste bataillon.

— Z. M. heeft den generaal-majoor *G. F. Brade*, plaats-kommandant van de 2de klasse te Maastricht, op zijn verzoek gepensioneerd.

Hoogstdezelve heeft aan den gepensioneerden kolonel van het wapen der kavalerie, *S. de Gignout*, vergund om den activiteits-uniform van het wapen der kavallerie, waartoe hij vroeger heeft behoord, bij voortduring te dragen.

— Z. M. heeft dezer dagen het departement van oorlog gemagtigd, om de levering van 80 remontpaarden voor de dienst der cavallerie aan te besteden.

— Men schrijft uit 's Hage, dat de betrekking van gouverneur der residentie, die, sedert het overlijden van den graaf *van Limburg Styrum*, vacant was, door den Koning is gesuprimeerd, en de functien, hieraan verbonden, door Z. M. zijn opgedragen aan den provincialen kommandant van Zuid-Holland.

— In de *Utrechtsche Courant* leest men: » Ofschoon het belgische lid, de heer *de Caille*, zich nog te Brussel bevindt, worden de zittingen der Utrechtsche commissie weder voortgezet, daar de heeren *Noel Simons* en *J. Clifford* gisteren hier weder aangekomen zijn.

— Bij besluit van den 11den Augustus, heeft Z. M. hoogstdeszelfs bewilliging verleend tot de oprigting van een naamloos vennootschap, onder de benaming van » *Groninger assurantiecompagnie.*" De handelingen dezer maatschappij zullen zich bepalen, tot het doen van verzekering voor gevaar ter zee en op rivieren en binnenwateren, mitsgaders voor gevaar van brand op gebouwen, koopmanschappen, meubelen en andere goederen, tegen betaling van zoodanige premien, en op al zulke voorwaarden, als met den aard der voorwerpen, de omstandigheden en het gebruik het meest overeenkomstig zijn.

Genoemde maatschappij zal duren tien achtereenvolgende jaren, te rekenen van den eersten dag der maand, volgende op de ontvangst van de goedkeuring des konings. Het fonds derzelve zal bestaan in een kapitaal van honderd duizend gulden, verdeeld in twintig aandeelen, ieder van vijf duizend gulden.

— De *Leydsche Courant* behelst het volgende, onder dagteekening van 13 september:

» Gisteren morgen heeft de begrafenis van den Leydschen hoogleeraar *Johannes Henricus van der Palm* te Katwijk plaats gehad. Ofschoon op de nederige begeerte van den ontslapene het lijk zonder openbare plegtigheid grafwaarts moest worden gebragt, zoo gevoelden zich evenwel velen gedrongen, om de laatste eer aan den onvergelijkelijken afgestorvene te bewijzen. Een aanzienlijk aantal hoogleeraren, predikanten dier gemeente, kweekelingen dezer hoogeschool en ingezetenen van Leyden had zich naar de begraafplaats begeven, voegde zich bij de diep bedroefde bloedverwanten en kweekelingen, en schaarde zich rondom het graf. De hoogleeraar *van Hengel* stortte in aandoenlijke en krachtige taal het bedroefde hart uit over het verlies, dat de hoogeschool, het vaderland, de geleerde wereld en de christelijke kerk door het afsterven van *van der Palm* hadden geleden; vermeldde zijne nederigheid, zijn geloof en beproefde godsvrucht; en afscheid nemende van het stoffelijk overschot, dat intusschen in het graf werd nedergelaten, verhief hij oog en hart naar de gewesten der onsterfelijkheid, werwaarts de zalige ontslapene was heengegaan. Nu teekende de Leydsche predikant *Dermout* op indrukmakende wijze de beminnelijkheid van den dierbaren afgestorvene; wie hij voor zijne betrekkingen, leerlingen en vrienden was geweest, en hoe nederige, onbepaalde, christelijke welwillendheid en liefde tot de edele hoofdtrekken van zijn karakter behoorden. Diep getroffen verlieten allen de begraafplaats, en de teekenen van ontroering en rouw bij het graf van *van der Palm* waren de aanvang van de hulde, die de nakomelingschap aan den grooten man zal toebrengen."

— Eergisteren had te 's Gravenhage mede eene eenvoudige, maar treffende lijkplegtigheid plaats. Een talrijke stoet kunstenaars, beoefenaars der toonkunst, letterkundigen en aanzienlijken geleidde het stoffelijk overschot ten grave van de hoogstverdienstelijke toonkunstenares *A. G. E. van den Berg*, die jaren lang de stad tot sieraad heeft gestrekt, in de behandeling van het klavier zeldzame begaafdheden

bezat, met onvermoeiden ijver aan de bevordering der kunst arbeidde, en door haar edel, rein karakter de algemeene achting in hooge mate bezat en verdiende. Op het kerkhof plaatsten zich hare vereerders in een wijden kring rondom het graf. Aandoenlijke koorgezangen, door muzijk begeleid, werden aangeheven. Een uit den kring sprak met warmte van de verdiensten der ontslapene, en toen de aarde de lijkkist bedekt had, keerden allen, die deel hadden genomen aan deze hulde aan de nagedachtenis eener eerbiedwaardige kunstenaresse, diep getroffen huiswaarts.

— Er worden te Scheveningen 56 vaartuigen (zijnde twee meer dan in het vorig jaar) ter stoerharingvisscherij toegerust, waarvan de meeste in den loop dezer week zee zullen kiezen.

— Dezer dagen is te 's Hage bij het uitgraven van de fundamenten der nu gesloopt wordende Engelsche kerk, voormaals de kapel van *'t Sacraments* gilde huis, in het Noordeinde, een koperen legpenning gevonden, welke naar het schijnt, in den jare 1473 geslagen is, onder de regering van hertog *Karel* van Bourgondie, bijgenaamd *den Stoute*, bij gelegenheid, dat door dien Vorst de twee rekenkamers van Rijssel en Brussel tot ééne vereenigd werden, welke te Mechelen werd gevestigd.

Op de voorzijde van dien penning ziet men het wapen van hertog *Karel*, met het omschrift: *Qui bien jetra, le compte trouvera.* d. i. Die wel zal leggen, zal de rekening wel bevinden. Op de keerzijde staat de Brabandsche Leeuw, waarom men leest: *Gettoirs pour les comptes en Brabant.* d. i. Legpenning voor de rekeningen in Braband.

Deze legpenning schijnt gediend te hebben bij het opnemen der rekeningen van Braband, in de rekenkamer te Mechelen, voor de afdeeling van Braband.

Burgemeester en Wethouders, aan wie, volgens de voorwaarden van den verkoop der Engelsche kerk, deze legpenning is ter hand gesteld geworden, hebben, naar men verneemt, denzelven aan den Opzigter van het Koninklijk Kabinet van Penningen toegezonden, om denzelven in genoemde verzameling te plaatsen.

— Eergisteren is de tentoonstelling van voortbrengselen van schilder-, teeken-, graveer-, bouw- en beeldhouwkunst, te Amsterdam voor het publiek geopend. Dezelve zal voor een ieder geopend blijven, van des morgens ten tien tot des namiddags ten vijf ure, in het lokaal van de Koninklijke akademie van beeldende kunsten aldaar.

— Men meldt uit Koppenhagen, dat des avonds van den 5den dezer eene russische gewapende schooner en den volgenden dag het russisch linieschip *Finnland*, benevens een transportschip, zuidwaarts koers houdende, aldaar gepasseerd is.

De fransche post, met de tijdingen uit Parijs van eergisteren, is heden alhier niet aangekomen.

BOEKBESCHOUWING.

VERZAMELING VAN NEDERLANDSCHE STAATSREGELINGEN. Zalt-Bommel, *bij* JOH. NOMAN EN ZOON. 1840. In 32°. bl. 180. Prijs *f* 1,50.

Het is een zeer gelukkig denkbeeld geweest dat bij de uitgevers is opgekomen, om niet alleen die verzameling van staatsregelingen uit te geven, maar bovendien nog in dezen tijd en in dit formaat. Bij de gewigtige beraadslagingen die nu onlangs hebben plaats gehad, was dit boekje onmisbaar te achten. Er is dan ook in eene leemte lang bestaande behoefte voorzien; sints toch de verzameling der Nederlandsche Grondwetten met de verklaring van den Hoogleeraar TROTZ in 1778, was in het licht gekomen, is er geene nadere verzameling van de elkaer sedert zoo spoedig opgevolgd hebbende staatsregelingen verkrijgbaar; en uitgenomen enkele schriften, de onderlinge vergelijking der staatsstukken ten deel hebbende, doch waarbij de akten zelve niet in haar geheel gedrukt waren, was er over die gewigtige onderwerpen geheel niets verschenen. Hoogst dankbaar mag derhalve deze verdienstelijke arbeid... [illegible] ...tooijen, en de staatsregelingen, waarvan nu deze verzameling het historisch, staatkundig, zedelijk gewigt kan doen kennen, met zijne aanteekeningen verrijkt in het licht geven. Ook de tijd waarop dit boekje in 't licht verscheen, ondanks de blijvende waarde van den inhoud, zal bijval moeten vinden, als men onder de aandacht houdt, hoe de Heeren NOMAN EN ZOON steeds ijverig zijn om hunnen arbeid te volmaken, en bij weligt, na de plegtige afkondiging der gewijzigde grondwet, algemeen verkrijgbaar zullen stellen de akte van de regering, waarbij die plegtige afkondiging en overgang der nu aangenomene veranderingen geschiedt, in hetzelfde formaat en dezelfde letter, om achter bij deze verzameling gevoegd te kunnen worden. Ook is het formaat hoogst gelukkig gekozen, vooreerst omdat het zoo weinig plaats wegneemt en dus als een *vade mecum* kan gebruikt worden, en ten anderen, omdat hetzelve door de regtsgeleerden, als het wetboek van strafregt zal voltooid en door de uitgevers verkrijgbaar zal gesteld wezen, als een geheel dan goedschiks kan gevoegd worden bij de miniatuur-uitgave der Nederlandsche wetboeken. Het is merkwaardig, dat, eveneens geene in het formaat der *officiele* uitgave der Wetboeken, gemelde eerde volledige *officiele* uitgave der ... gewijzigde Grondwet wordt uitgegeven, hetzij door de Regering zelve, hetzij door andere Boekhandelaars, opdat er alsoo gelegenheid zij van als een vervolg op de wijziging der regterlijke organisatie (naar aanleiding der splitsing van Holland) en die waarbij de tarieven in burgerlijke en strafzaken geregeld worden, zullen zijn afgekondigd, het alles bij de officiele uitgave van al de Wetboeken zal kunnen worden gevoegd als één geheel. En hiermede wenschen wij aan de bovenvermelde verzameling den Heeren Uitgevers een goed en welverdiend debiet toe.

181ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIERDE KLASSE.

1e *Trekking.* N°. 24375, een prijs van *f* 65, en premie van *f* 1000; N°. 427, *f* 1000.
2e —— N°. 13711, *f* 1500; N°. 8152, *f* 1000.
3e —— N°. 23511, *f* 25,000; N°. 23088, *f* 1000 en pr. van *f* 500; N°. 18226, *f* 1000.
4e —— N°. 15930, *f* 1500; N°. 18367, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 September) was de notering: Ned. 2½ pCt. 48¼, zeven zest., drie achtste, zeven zest., ½, dito 5 pCt. 95, ⅛, drie achtste; Kansb. 21, 20 15/16, 21¼; Sijndik. 4½ pCt. 85½; Handelm. 157½, 156, 158¼, 156; O. I. 5 pCt. 92¼; Ardoins 19⅝, 18 dertien zest., 49 een zest.; oude Russen 101½, 102.

*** GETROUWD:

Dr. JAN-J. F. WAP,
EN
J. A. C. J. GULJÉ.

's HERTOGENBOSCH,
den 17. September, 1840.

Eenige Kennisgeving.

*** NB. De AANGEKONDIGDE VEILING der HUIZINGE en ERVE, genaamd: *DE ENGEL*, staande en gelegen in de Veemarktstraat te *Breda*, gekw. A. N°. 562, zal, uit hoofde van omstandigheden, geen voortgang hebben.

VOORLOOPIGE AANKONDIGING

DER ZEER BELANGRIJKE VERKOOPING VAN EIJERLAND, EILAND *TEXEL*, PROVINCIE *HOLLAND*, NOORDELIJK GEDEELTE.

De gezamenlijke Eigenaren der na te melden Goederen zijn voornemens om, in de maand October 1840, te *Rotterdam*, ten overstaan van de Notarissen *VAN DER LOOY* en *VAN DER HOOP*, aldaar residerende, op een nader te bepalen tijd en plaats, op voordeelige voorwaarden, in het openbaar te verkoopen; Het op het Eiland *Texel* voormeld gelegen EIJERLAND, bedijkt in den jare 1835, groot ruim Vijfduizend Achthonderd (5800) Bunders, bevattende veertien kapitale *Bouwhoeven*, met uitmuntende *Bouw-* en *Weilanden* daarbij behoorende, een groot aantal partijen *losse Landen*, alles Tiendvrij; voorts een fraai aangelegd *Dorp*, twee *Kerken*, *Koren-* en *Pelmolen*, *Heeren-* of *Directie-Huis*; mitsgaders verdere *Gebouwen*, *Gronden*, *Tuinen* en *Erven*, en zulks met al deszelfs *Bedijkingen*, *Sluizen*, *Wateringen*, *Wegen* en *Bruggen*, aanzienlijke *Jagt* en *Visscherij*, en verder al hetgene deze gemeenschappelijke Bezitting uitmaakt, zoodanig dit alles bij de nader te doene aankondigingen in het breede zal worden opgegeven en beschreven; zullende de veiling en afslag plaats hebben, eerst in een aantal afzonderlijke Perceelen, daarna bij combinatien en vervolgens *in massa*, terwijl, bij gunstig, in het voorjaar van 1841, *in loco* zal worden overgegaan tot den openbaren verkoop van de PAARDEN, RUNDEREN, SCHAPEN enz. enz., insgelijks tot het voormelde gemeenschappelijk Bezit behoorende.

Inmiddels zijn nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van de voornoemde Notarissen te *Rotterdam* en ten Kantore van den Notaris J. L. KIKKERT te *Texel*, als mede op *Eijerland* bij den Heer PAULUS LANGEVELD, in het Heerenhuis voormeld; terwijl voorts dezelve Bezitting, van heden af aan, dagelijks zal kunnen worden bezigtigd, waartoe door laatstgenoemden Heer de vereischte aanwijzing zal geschieden.

UIT DE HAND TE HUUR,

om met 1° November 1840 te aanvaarden, op zeer aannemelijke voorwaarden,

den STEENEN WIND-, GRAAN- en SCHORSMOLEN, te *Leur*, met alle deszelfs toebehooren; te bevragen bij de eigenaren Gebroeders BINCK, Leerlooijers aldaar.

UIT DE HAND TE KOOP.

Een HOUTTUIN of HOUTLOODS, zoo goed als nieuw, lang 19 Ned. El, diep 4 Ned. El, met 7 Kapitale GEBINDTEN, staande achter het Huis vroeger bewoond door Mr. Timmerman WIERCKX, op de Ginnekenstraat. Te bevragen bij HEYMANS, Mr. Timmerman op de Groote Markt, te *Breda*.

TE KOOP,

uit hoofde van vertrek.

Eene extra schoone, sedert 2 jaren in *Engeland* gemaakte TILBURY, met losse LEEREN KAP, dito Eeskiezende met PAARD en TUIG. Te bevragen bij den Heer SMITS, Mr. Zadelmaker, in de Veemarktstraat, te *Breda*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.